

**BLANKA SOUKUPOVÁ – MIROSLAV HROCH –
PETER SALNER – KAROLÍNA PAUKNEROVÁ
CESTY URBÁNNÍ ANTROPOLOGIE**

Praha, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze
2013, 111 s., angl. res., ISBN: 978-80-87398-34-0

V posledních desetiletích lze v české a slovenské etnologii pozorovat zajímavý trend, a sice studium každodennosti nejen v rurálním, ale také v urbánním prostředí. Svědčí o tom — vedle mnoha statí v odborných periodících — i nárůst počtu knižních publikací. Tímto směrem se vydali také autorky a autoři nové knihy *Cesty urbánní antropologie*: Blanka Soukupová, Miroslav Hroch, Peter Salner a Karolína Pauknerová. Výše jmenovaní prezentují — na základě zastřešující urbánní antropologie — příspěvky vycházející z autorské oborové specializace a svěbytných metodologicko-metodických konceptů.

Autorem první studie *Mýtus o národotvorné roli města: Urbánní cesta národních hnutí?* je historik Miroslav Hroch. M. Hroch se snaží v textu ověřit hypotézu politologa Karla W. Deutsche zastávajícího názor, že existence města byla základním předpokladem pro vznik moderního národa. M. Hroch tuto tezi v zásadě akceptuje a oceňuje podíl městského prostředí v procesu „národních agitací“. Na základě rozboru národních hnutí u vybraných evropských států však upozorňuje, že v některých případech (např. v Litvě) se v procesu národní emancipace výrazně prosazuje vedle města i vesnice.

Další článek *Mýty Prahy v krátkém období druhé republiky: Hledání cest k nové identitě české metropole* pochází z pera etnoložky Blanky Soukupové. Autorka ve své rozsáhlé stati pojednává o českých mýtech frekventovaných v Praze v období tzv. „druhé republiky“. Na základě analýzy četných pramenů písemné provenience a relevantní literatury upozorňuje na význam a roli mýtů v procesu formování dobového společenského vědomí.

Poněkud odlišný přístup při psaní stati zvolil Peter Salner, který se rozhodl svůj příspěvek pojmut jako subjektivní výpověď o vzniku urbánní etnologie a vývoji této disciplíny na Slovensku. V textu nazvaném *Cesty urbánnej etnológie na Slovensku: Subjektívny pohľad na výskum mesta* upozorňuje na vybrané odborné a politické problémy, které formování urbánní etnologie v československém prostředí provázely. Přestože text P. Salnera představuje primárně (!) osobní výpověď o genezi, formování a budoucnosti vědní disciplíny, považují jej za velmi přínosný. Především začínající badatelé se mohou na jeho základě poučit, že není správné v odborné práci podléhat dobové ideologii a preferovaným „módním“ trendům.

O tom, že pojem „krajina“ nemusí být vnímán pouze ve smyslu životního prostředí, vypovídá Karolína Pauknerová v příspěvku *Cesty antropologa ve městě: O lidských smyslech, městské krajině a antropologii*. Autorka považuje „krajinu“ za subjektivní entitu, ustavenou v pluralitě místa a času, za výsledek politického vyjednávání a také za „subjekt“ s vlastní dynamikou. Teoretická východiska K. Pauknerová rozvíjí rovněž v aplikativní rovině (viz příklady praxe a artikulaci terénního výzkumu).

Antologii textů *Cesty urbánní antropologie* lze považovat za zdařilý příspěvek ke studiu způsobu života a kultury městského prostředí.